

UITVOERINGSRICHTLIJN HYGIENISCHE WOONPROBLEMEN Gemeente Beemster

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	<u>Inleiding</u>	
1.1	Inleiding	blz. 3
1.2	Zorgtraject	blz. 3
1.3	Vervuilingstraject	blz. 3
1.4	Vervuilingstraject geldt niet bij huurwoningen	blz. 4
1.5	Notitie als praktische handleiding	blz. 4
	Schema 1	blz. 4
Hoofdstuk 2	<u>Betrokken organisaties</u>	
2.1	Organisaties	blz. 5
2.2	Home Team	blz. 6
2.3	Werkwijze bij signalering probleem	blz. 6
2.4	Verzoek opstarten vervuilingstraject	blz. 7
Hoofdstuk 3	<u>Werkgroep vervuilingstraject</u>	blz. 8
	Schema 2	blz. 9
Hoofdstuk 4	<u>Bevoegdheden en rechtsbescherming</u>	
4.1	Herstelsancties en handhaving	blz. 10
4.2	Binnentreden in woning	blz. 11
Hoofdstuk 5	<u>Randvoorwaarden</u>	blz. 13
Hoofdstuk 6	<u>De overtreding</u>	
6.1	De nieuwe Woningwet	blz. 13
6.2	De bouwverordening	blz. 14
6.3	De APV	blz. 15
Hoofdstuk 7	<u>Het protocol (stappenplan)</u>	
7.1	Onderzoeksfase	blz. 16
7.2	Herstelsancties	blz. 17
	Schema 3	blz. 19
7.3	De uitvoering	blz. 20
Hoofdstuk 8	<u>Financiën</u>	blz. 20
	Schema 4	blz. 22
Hoofdstuk 9	<u>Monitoring en evaluatie</u>	blz. 21
Bijlagen:		blz. 25 e.v.
Bijlage 1: namen deelnemers Home Team		
Bijlage 2: Voorbeeld machtiging binnentreden en checklisten;		

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel van deze notitie

Bij een hygiënisch woonprobleem is sprake van een onhygiënische toestand van een gebouw of een terrein veroorzaakt door het gedrag van één of meerdere bewoners. Ernstige vervuiling (stankoverlast, ongedierte, fecaliën, brandgevaar) kan de gezondheid van de veroorzaker en/of zijn omgeving in gevaar brengen.

De bewoners zijn doorgaans mensen met psychische, psychosociale, psychiatrische, verslavings- en/of lichamelijke problemen. Het kan gaan om dementerende ouderen, mensen die vereenzaamd en geïsoleerd zijn en over het algemeen zorg vermijden of het niet makkelijk vinden zorg te accepteren.

Ondanks het feit dat een woonhygiënische probleemsituatie zich in de gemeente Beemster naar schatting slechts 1 à 2 keer per jaar voordoet, is toch besloten een uitvoeringsrichtlijn hiervoor op te stellen. Dit omdat het een complex probleem betreft dat, voor zowel de betrokken bewoner(s) maar ook voor diens omgeving, zeer belastend is. Een tweede reden is dat er, om het probleem goed en vooral definitief op te kunnen lossen, verschillende instanties en afdelingen nauw moeten samenwerken. Bovendien is het oplossen van een woonhygiënisch probleem, juist omdat dit slechts sporadisch voorkomt, voor geen van de betrokken instanties routinewerk. Een praktische handleiding met een duidelijke taakverdeling, kan daarbij uitkomst bieden.

1.2 Zorgtraject

Is een hygiënisch woonprobleem geconstateerd, dan zal eerst middels een zorg- en hulpverleningstraject door de hulpverlening worden getracht tot verbetering te komen. De intentie daarvan is om in overleg met de betrokkene(n) de vervuiling op vrijwillige basis aan te pakken. Dit overleg geschiedt over het algemeen in het zogenaamde Home Team. Hierbij kunnen diverse hulp- en zorginstanties een rol spelen. De coördinatie van het zorg- en hulpverleningstraject ligt over het algemeen bij de GGD. In een later stadium, als de situatie in beeld is gebracht en de eerste zorg is geboden, wordt de meer structurele zorg overgedragen aan andere zorginstanties zoals de GGZ of Verslavingszorg.

1.3 Vervuilingstraject

Lukt het niet om het woon- en leefgedrag via het zorg- en hulpverleningstraject te veranderen en de onhygiënische toestand blijft voortbestaan, dan komt uiteindelijk het zogenaamde vervuilingstraject in beeld. Onder het vervuilingstraject wordt verstaan:

“het middels het aanschrijven en mogelijk toepassen van een last onder bestuursdwang verbeteringen afdwingen van een hygiënisch woonprobleem.”

In dat geval wordt middels gemeentelijk bestuursrechtelijk optreden (herstelsancties zoals bestuursdwang of dwangsom) het opheffen van de onhygiënische toestand afgedwongen. In een dergelijke situatie ligt de regie bij de gemeente, maar in nauwe samenwerking met de GGD.

Bij lichte vervuilingen is het niet mogelijk een ruiming af te dwingen. Uit preventief oogpunt is het echter wel belangrijk om de lichte vervuilingen niet te laten escaleren tot ernstige

vervuilingen. Daarom is het raadzaam ook lichte vervuilingen onder de aanpak van hygiënische woonproblemen mee te nemen. Ook zal, wanneer het vervuilingstraject is doorlopen, middels het zorg- en hulpverleningstraject herhaling moeten worden voorkomen. Dit kan door de oorzaken van de vervuiling/verwaarlozing in beeld te krijgen en steun en/of structuur te bieden om de situatie duurzaam te verbeteren.

1.4 Vervuilingstraject geldt niet bij huurwoningen

Het vervuilingstraject, waarbij de gemeente de regie heeft, geldt enkel voor die situaties waarbij er geen sprake is van een huurwoning. Immers, indien de vervuilde woning in eigendom van een verhuurder is (particuliere verhuurder of woningbouwcorporatie), dan kan de verhuurder op grond van de huurovereenkomst het woonhygiënische probleem aanpakken.

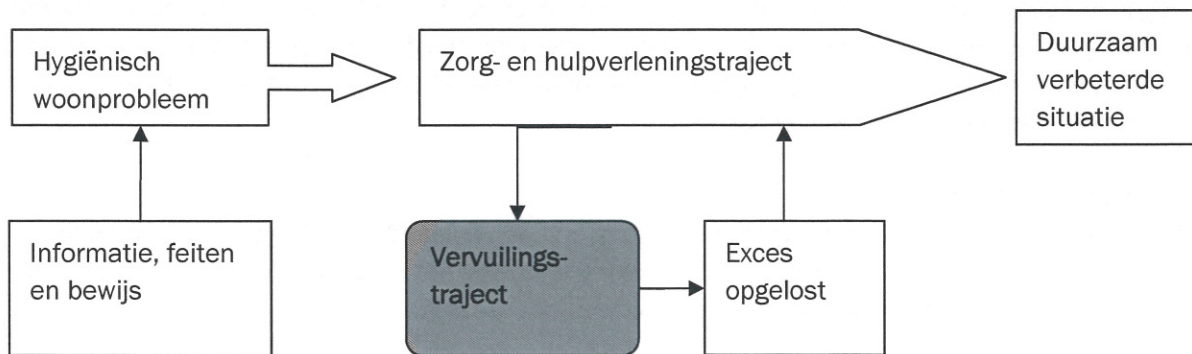
1.5 Notitie als praktische handleiding

Deze notitie is hoofdzakelijk bedoeld om het vervuilingstraject in kaart te brengen. Doel van deze notitie is:

- om ingeval een ernstige vervuiling zich voordoet over een duidelijke handleiding te beschikken;
- daarbij de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken instanties/afdelingen in kaart te hebben;
- zodat een woningvervuiling op juridisch correcte en zorgvuldige wijze kan worden gehandhaafd hetgeen moet bijdragen tot een duurzaam verbeterde woonsituatie.

Vanwege deze directe relatie tussen het zorgtraject en het vervuilingstraject is het noodzakelijk dat er afstemming plaatsvindt tussen de betrokken organisaties. Ook bij de gemeente is het nodig om af te stemmen tussen de diverse disciplines (werk en bijstand, welzijn, bouwregelgeving ed.). Deze notitie heeft daarmee een integraal (afdelingsoverstijgend) karakter.

SCHEMA 1

In het volgende hoofdstuk wordt eerst een overzicht gegeven van de organisaties die met een hygiënisch woonprobleem te maken kunnen krijgen en wordt de rol van het Home Team kort beschreven.

2. BETROKKEN ORGANISATIES

2.1 Organisaties

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de organisaties die op één of andere wijze bij het zorgtraject en het vervuilingstraject betrokken kunnen zijn.

Organisatie	Taak
Zorg/hulp/welzijn	De coördinatie van het zorg- en hulpverleningstraject ligt in eerste instantie bij de GGD. De GGD stelt bij een melding van de hygiënische woonproblemen een eerste onderzoek in en biedt zo nodig de eerste zorg. De GGD kan geen maatregelen afdwingen maar heeft alleen een adviserende en signalerende rol. Afhankelijk van de problematiek kunnen andere zorginstanties (GGZ, Verslavingszorg, Jeugdhulpverlening, maatschappelijk werk ed.) worden ingeschakeld.
Gemeente	Verantwoordelijk voor:
Sector Grondgebied	De coördinatie van het vervuilingstraject . Het vervuilingstraject wordt ingezet wanneer de verbetering van de woonsituatie middels het zorg- en hulpverleningstraject niet bereikt kan worden. In het vervuilingstraject wordt door het aanschrijven en mogelijk toepassen van herstelsancties verbetering van een hygiënisch woonprobleem afgedwongen.
Sector Grondgebied (juridisch medewerker APV)	Juridische ondersteuning in het vervuilingstraject
Sector Grondgebied (medewerker brandpreventie)	De beoordeling van de brandveiligheid ingeval er sprake is van brandgevaar door bijv. een grote verzamelwoede of door een slechte technische installatie.
Sector Samenleving, Team Zorg & Inkomen	Welzijnsbeleid en maatschappelijke opvang, begeleiding cliënt Wet werk en Bijstand.
Technische Dienst Beemster en Zeevang	Inspecteurs Bouw- en woningtoezicht, worden betrokken in het vervuilingstraject.
Burgemeester	De burgemeester kan een machtiging tot binnen treden verlenen, noodzakelijk in het vervuilingstraject. Verder kan de gemeente een rol spelen bij een gedwongen opname (IBS). De burgemeester kan, wanneer een patiënt een direct gevaar vormt voor zichzelf of voor anderen een inbewaringstelling afgeven.
Woningcorporaties	Verhuurder kan, wanneer het een huurwoning betreft, op grond van het verhuurcontract een hygiënisch woonprobleem aanpakken.
Politie	Heeft een signaleringsfunctie, is handhaver van de openbare orde en kan bij gevaarlijke situaties of bij de handhaving een rol spelen.
Justitie (rechter, reclassering)	De rechter kan middels een rechtelijke machtiging (RM) tot een gedwongen opname (BOPZ), reclassering, detentie huisuitzetting, bewindvoering ed. besluiten.
Familie, vrienden, burens ed.	Hebben signaleringsfunctie en kunnen een rol spelen bij het leggen van contact. Omwonenden kunnen (o.g.v. art. 5:31a van de Awb) de gemeente ook verzoeken om bestuursdwang toe te passen.

Zoals uit het bovenstaande schema blijkt, kunnen diverse instanties betrokken zijn bij een hygiënisch woonprobleem. Dit vereist coördinatie, afstemming en samenwerking. Zorg- hulpverlening en drang/dwang kunnen elkaar daar waar nodig versterken en moeten op elkaar aansluiten. Om die reden maken de meeste gemeenten gebruik van een sociaal team waarbinnen diverse instanties met elkaar overleg voeren. In de gemeente Beemster draagt dit team de naam: **Home Team**.

2.2 Het Home Team

In een sociaal team stemmen professionals van verschillende organisaties hun werk af ingeval mensen hulp nodig hebben bij het oplossen van complexe meervoudige sociale problematiek. De in deze notitie besproken problematiek van woonhygiëne, verwaarlozing en overlast zijn vaak de symptomen van maatschappelijke, sociale, psychiatrische of financiële problemen. Deze problemen worden, wanneer alleen in het kader van het vervuilingstraject wordt gehandhaafd, niet weggenomen. Symptoombestrijding levert in de meeste gevallen geen duurzaam verbeterde situatie op.

De organisatie van het Home Team van Beemster is in handen van de gemeente. Hoewel het Home team van samenstelling kan wisselen, bestaat het over het algemeen uit de volgende deelnemers:

- Gemeente Beemster, Sector Samenleving (dit is tevens de voorzitter);
- GGD
- Politie;
- Maatschappelijk werk;
- GGZ;
- Verslavingszorg;

De gemeente speelt in het Home Team een belangrijke rol. Niet enkel zijn er verschillende zorgtaken die op het beleidsterrein van de sector Samenleving van de gemeente liggen, maar daarnaast is het de gemeente die tot dwang en herstelsancties (het zogenaamde vervuilingstraject) kan overgaan indien de zorgverlening niet tot het gewenste resultaat leidt.

In verband met een mogelijke (toekomstige) bestuursdwangtraject in het kader van het vervuilingstraject is het wenselijk dat de gemeentelijke coördinator van het vervuilingstraject onderdeel uit kan maken van het Home Team.

2.3 Werkwijze bij signalering probleem

Via GGD

Een hygiënisch woonprobleem wordt over het algemeen door de GGD gesignaleerd en vervolgens bij de Sector Samenleving (de voorzitter van het Home Team) van de gemeente gemeld. De voorzitter van het Home Team kan vervolgens het probleem aanmelden voor het vervuilingstraject of het eerst willen bespreken in het Home Team. Een gesignaleerde probleemsituatie zal over het algemeen ook voorafgaand aan de aanmelding voor het vervuilingstraject, worden besproken in het Home Team, tenzij de GGD en de voorzitter van het Home Team in een dergelijke bespreking geen toegevoegde waarde zien.

Via Home Team

De leden van het Home Team maar ook eventuele andere organisaties kunnen een probleem signaleren en dit via de leden van het Home Team op de agenda plaatsen. Iedere deelnemer aan het Home Team wordt geacht deze melding te doen, direct nadat hij of zij weet van het probleem. De melding wordt gedaan aan de voorzitter van het Home Team en de voorzitter zorgt voor de agendering en informeert bij de andere deelnemers of de aangemelde situatie bij hen bekend is.

Uitvoeringsrichtlijn hygiënische woonproblemen Beemster, februari 2011

Status: definitief

Via Gemeente

Omwonenden kunnen ook rechtstreeks bij de gemeente een melding doen. Zij kunnen zelfs de gemeente verzoeken om bestuursdwang toe te passen (art. 5:31a van de Awb). De gemeente dient dan binnen vier weken op dit verzoek te beslissen en de beslissing is een beschikking. Deze melding zal aan de voorzitter van het Home Team worden gemeld en die beslist of het probleem eerst wordt besproken in het Home Team of dat er gelijk een melding bij de werkgroep wordt gedaan.

2.4 Verzoek opstarten vervuilingstraject

Na de signalering van een probleemsituatie is de intentie dat altijd in overleg met de betrokkene(n) en op vrijwillige basis tot de aanpak van een probleem wordt gekomen, het zogenaamde zorgtraject. De GGD en het Home Team maken daartoe afspraken omtrent de te ondernemen acties en daarbij wordt tevens afgesproken welke instantie primair verantwoordelijk is voor het verloop. Totdat een probleemsituatie is opgelost, wordt deze iedere bijeenkomst aan de orde gesteld en worden de resultaten van de ondernomen acties besproken. Afhankelijk van de situatie vindt een heroverweging plaats. In bijzondere gevallen kan besloten worden een "case manager" aan te stellen.

Via Home Team

In de situatie dat de hiervoor bedoelde hulp of (bemoei)zorg wordt geweigerd of lukt het niet om mensen te bewegen om een einde te maken aan een ernstige vervuiling van de woning en/of tuin dan komt het vervuilingstraject in beeld. Er zijn hierbij situaties denkbaar waarin het Home Team directe aanwijzingen heeft van de vervuiling. Het kan echter ook gebeuren dat de hulp- of zorginstanties niet worden binnengelaten terwijl er wel duidelijke aanwijzingen van de vervuiling zijn. Dit verzoek zal dan over het algemeen in het Home Team aan de voorzitter worden kenbaar gemaakt. De voorzitter meldt vervolgens de probleemsituatie aan bij de werkgroep vervuilingstraject.

Via GGD

Als er sprake is van een acuut probleem of een probleemgeval waarbij de GGD in de bespreking in het Home Team geen toegevoegde waarde ziet, en er voldoende aanwijzingen/bewijzen zijn dat het om ernstige vervuiling gaat, kan de GGD zonder vooroverleg in het Home Team de voorzitter van het Home Team verzoeken om het vervuilingstraject te starten. De voorzitter meldt vervolgens de probleemsituatie aan bij de werkgroep vervuilingstraject.

Via Gemeente

Voorts kan, in een uitzonderlijke of zeer acute situatie, de gemeente (via de voorzitter) ook direct besluiten om een herstelsanctie toe te passen, zonder voorafgaand overleg met de GGD of het Home Team. In een dergelijke situatie zal op zo kort mogelijke termijn de GGD en het Home Team worden geïnformeerd en om advies worden gevraagd. Er moet dan wel zeer duidelijk sprake zijn van gevaarstelling of gevaar voor de volksgezondheid.

Wijze van aanvraag

Behoudens zeer acute problemen dient het een gemotiveerd verzoek te zijn voorzien van een duidelijk onderliggend dossier waaruit blijkt:

- om welke cliënt het gaat en waar de cliënt woont;
- wie de eigenaar van het pand is;
- wat de aard en omvang van de vervuiling is en welke overlast dit oplevert;
- welke pogingen van hulp en zorg zijn ondernomen en wat de resultaten van deze pogingen zijn geweest;

- relevante achtergrondinformatie (bv. contactpersonen bij familie);
- eventueel foto's, meldingen van omwonenden enz.

De voorzitter regelt dat er bij de melding een gemotiveerd verzoek met onderliggend dossier aan de werkgroep vervuilingstraject wordt verstrekt.

Zorgtraject blijft actief

Het zorgtraject wordt na de melding aan de werkgroep vervuilingstraject **niet** beëindigd maar blijft actief. Er vindt geregeld overleg en afstemming plaats tussen de coördinator in het zorgtraject (over het algemeen de GGD maar het kan ook een in het Home Team aangewezen case manager zijn) en de coördinator in het vervuilingstraject.

3. Werkgroep vervuilingstraject

In de praktijk blijkt dat er geen duidelijke afspraken zijn tussen de diverse gemeentelijke afdelingen die zich met woonhygiënische woonproblemen bezig houden. Daarom wordt in deze uitvoeringsrichtlijn voorgesteld om een gemeentelijke **werkgroep vervuilingstraject** in het leven te roepen.

Zoals in het vorige hoofdstuk staat verwoord, kan de voorzitter van het Home Team kan deze gemeentelijke werkgroep bijeen roepen. De werkgroep komt op ad-hoc basis bijeen. De regie en coördinatie ligt bij de "coördinator vervuilingstraject". De werkgroep is verantwoordelijk voor de besluitvorming en uitvoering van het vervuilingstraject.

De **werkgroep vervuilingstraject** bestaat uit:

- Sector Grondgebied, coördinator afdeling Milieu: coördinator vervuilingstraject;
- Sector Grondgebied, juridisch beleidsmedewerker Apv/Milieu: juridische ondersteuning;
- Sector Grondgebied:brandpreventie medewerker;
- Technische Dienst Beemster en Zeevang, inspecteurs Bouw- en woningtoezicht;
- Sector Samenleving, medewerker team Zorg & Inkomen en voorzitter Home Team.

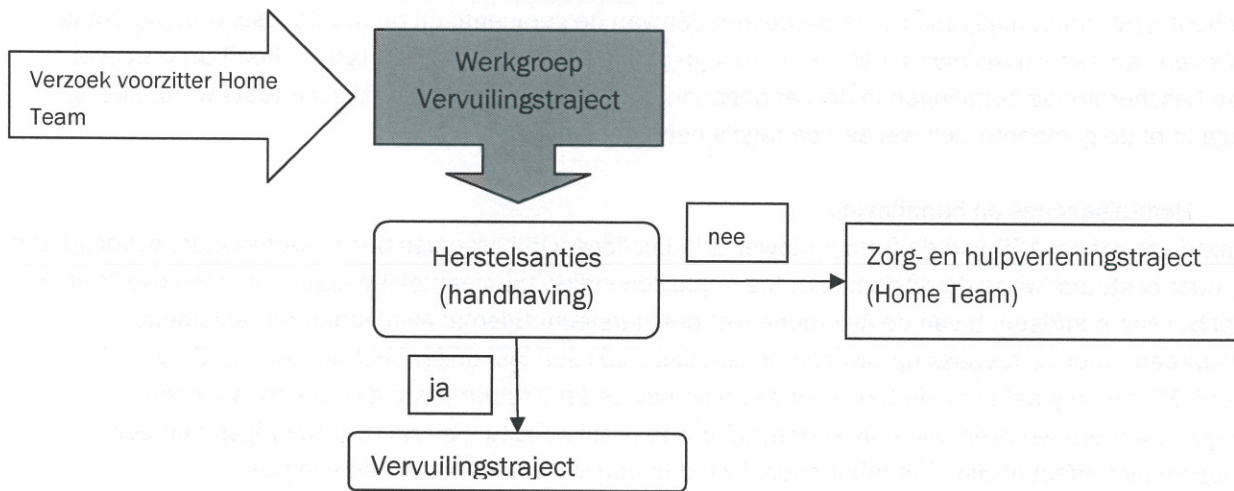
Op afroep kan (indien de inzet daarvan noodzakelijk lijkt) de politie worden verzocht bijstand te bieden en een sleutelsmid worden ingezet. Ook kunnen leden van het Home Team (bijv. GGD) door de werkgroep worden uitgenodigd.

In hoofdstuk 7 wordt de door de werkgroep te hanteren werkwijze (protocol) beschreven. Alvorens op deze werkwijze in te gaan wordt in de volgende drie hoofdstukken stilgestaan bij de handhavingsbevoegdheden, de randvoorwaarden om van deze bevoegdheden gebruik te maken en de wettelijke voorschriften op grond waarvan tegen een woningverontreiniging kan worden opgetreden.

Hieronder wordt de inhoud van dit hoofdstuk nog een keer schematisch samengevat.

SCHEMA 2

4. Bevoegdheden en rechtsbescherming

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bevoegdheden van de gemeente en de rechtsbescherming. Omdat het starten van een vervuilingstraject zeer diep ingrijpt in de persoonlijke levenssfeer heeft de wetgever talloze beschermende bepalingen in de wet opgenomen. Bij een eventuele juridische toets wordt streng nagegaan of de gemeente zich wel aan de regels heeft gehouden.

4.1 Herstelsancties en handhaving

Op grond van artikel 125 van de Gemeentewet is het college van burgemeester en wethouders bevoegd een last onder bestuursdwang (herstelsanctie) toe te passen indien “gemeentelijke regels” worden overtreden. In titel 5.3 van hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) staan de “algemene voorwaarden” voor de toepassing van herstelsancties zoals een last onder bestuursdwang. Op grond van artikel 5:32 kan in plaats van de toepassing van de last onder bestuursdwang voor een last onder dwangsom worden gekozen. **Maar in woonhygiënische probleemsituaties zal over het algemeen een dwangsom niet effectief zijn.** Een beter middel zal dan een last onder bestuursdwang zijn.

Bij het toepassen van bestuursdwang in het kader van woningverontreiniging kan gedacht worden aan het in opdracht van de gemeente voor kosten van de vervuiler opruimen van de woning en tuin, het ontsmetten van de woning, het repareren van ernstige gebreken aan de woning. In het ergste geval hoort het ontruimen van de woning en het staken van het gebruik van de woning tot de mogelijkheden.

Bij het toepassen van een last onder bestuursdwang is in ieder geval het volgende van belang:

1. De normstelling
De in hoofdstuk 6 van deze richtlijn genoemde artikelen uit de bouwverordening en de APV zijn allemaal zogenaamde “vangnetartikelen”. **Dat wil zeggen dat de artikelen alleen maar kunnen worden toegepast ingeval er sprake is van tot excessmatige hinder of overlast leidende (woning)verontreiniging.** Per geval zal op basis van feiten afgewogen en gemotiveerd moeten worden of er aanleiding is om te handhaven. Het verkrijgen van deze bewijzen is soms lastig.
2. De bewijslast
Een handhavingsbesluit is alleen houdbaar wanneer op basis van verifieerbare en objectieve bewijzen kan worden aangetoond dat er sprake is van een overtreding van een wettelijk voorschrift. Dat sommige mensen een andere woonnorm hanteren maakt hun manier van wonen nog niet onaanvaardbaar.
3. De begunstigingstermijn
Handhaving betekent niet altijd dat direct tot ingrijpen kan worden overgegaan. Spoedeisende gevallen daargelaten, zal de persoon altijd eerst de gelegenheid moeten worden geboden om de overtreding zelf te beëindigen. In een handhavingsbesluit dient nauwkeurig te worden omschreven welke voorzieningen moeten worden getroffen. Door zelf binnen de gestelde termijn de maatregelen te treffen kan verbeurte van een dwangsom of het toepassen van een last onder bestuursdwang uiteraard worden voorkomen. Let op: het verlengen van de begunstigingstermijn is een beschikking en om die reden vatbaar voor bezwaar.
4. Zienswijze
Tenzij er sprake is van spoedeisende omstandigheden brengt artikel 4:8 Awb met zich mee dat een belanghebbende eerst de gelegenheid moet krijgen om op een voorgenomen herstelsanctie te reageren. Dit kan schriftelijk of mondeling. Het zienswijzegesprek wordt schriftelijk vastgelegd.

Mandaat burgemeester i.g.v. herstelsanctie

Als hoofdregel geldt dat, ingeval er voldoende tijd is om een collegebesluit voor te bereiden, het college een handhavingsvoorstel (collegeadvies) wordt gedaan. Bij handhavingsbesluiten in het kader van het vervuilingstraject is evenwel soms sprake van een acute handeling. Indien deze besluiten via het college moeten kan kostbare tijd worden verspeeld. Hiervoor biedt artikel 5:31 van de Awb de mogelijkheid om, indien de situatie dermate spoedeisend is, de beslissing om bestuursdwang achteraf op schrift te stellen. Dit gaat daarbij echt om uitzonderingsgevallen.

Omdat, zoals eerder al gezegd het bij woonhygiënische problematiek vaak gaat om situaties waarin snel gehandeld moet worden, waarbij de besluitvorming over de toepassing van handhavingsbevoegdheden bestuurlijk moeten worden "kortgesloten", wordt voorgesteld dat namens het college, één contactpersoon wordt aangewezen.

Ook gelet op de bevoegdheden die in het kader van de Algemene Wet binnentreden al aan de burgemeester zijn toegekend (zie hierna) is besloten om de burgemeester als coördinerend portefeuillehouder aan te wijzen en hem te mandateren voor de volledige besluitvorming in een vervuilingstraject. De burgemeester is in dat geval bevoegd om, namens het college, eventuele handhavingsbesluiten en alles wat daarmee samenhangt te nemen.

Bezwaar tegen herstelsanctie

Een aangeschrevene kan bezwaar en beroep aantekenen tegen de aanschrijving (de herstelsanctie). Ook het verlengen van de begunstigingstermijn is een beschikking en dus vatbaar voor bezwaar en beroep. Het instellen van bezwaar of beroep heeft geen schorsende werking. Voor schorsende werking kan de aangeschrevene een Voorlopige Voorziening bij de Rechtbank Haarlem aanhangig maken. De rechter zal dat verzoek inwilligen indien de uitvoering van het besluit voor de aangeschrevene een te groot nadeel met zich brengt in verhouding tot de overige belangen (gemeente en omwonenden) dat door de onmiddellijke uitvoering van het besluit wordt gediend.

4.2 Binnentreden in woning

In de meeste gevallen zal het voor het oplossen via een herstelsanctie van een hygiënisch woonprobleem nodig zijn om de woning te betreden. Bij voorkeur geschiedt dat binnentreden met toestemming van de bewoner. In sommige gevallen zal evenwel besloten moeten worden om ook zonder die toestemming de woning te betreden. Daarvoor gelden enkele duidelijke regels.

Op grond van de Woningwet voorziet het gemeentebestuur in het bouw- en woningtoezicht dat in elk geval tot taak heeft:

- het onderzoeken van de staat van de volkshuisvesting in de gemeente;
- het binnen de gemeente uitoefenen van toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Woningwet gegeven voorschriften;
- het verrichten van andere werkzaamheden in verband met de uitvoering van de Woningwet.

Ambtenaren die met bovenstaande taken zijn belast dienen hiertoe bij besluit van burgemeester en wethouders te zijn aangewezen.

In Beemster zijn de inspecteurs van de Technische Dienst Beemster en Zeevang zijn in het kader van artikel 100a lid 1 van de Woningwet en artikel 5:11 van de Awb als toezichthouder bouwregelgeving aangewezen. En, op grond van artikel 100a lid 2 Woningwet juncto artikel 5:15 van de Awb is een toezichthouder bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, elke plaats te betreden **met uitzondering van de woning zonder toestemming van de bewoner.**

De toestemming om een woning te betreden ontbreekt wanneer de bewoner te kennen geeft geen toegang te willen verlenen of indien de bewoner niet aanwezig is. Het huisrecht is grondrechtelijk beschermd en binnentreden (zonder toestemming) is op grond van artikel 12 van de Grondwet alleen geoorloofd in de bij wet bepaalde gevallen.

Binnentreden zonder toestemming

Zoals hiervoor gezegd is een ambtenaar bouw- en woningtoezicht, op grond van artikel 100a lid 2 bevoegd om een woning te betreden. Ook indien de bewoner geen toestemming geeft of niet aanwezig is de ambtenaar bouw- en woningtoezicht daartoe bevoegd **mits hij een op naam gestelde machtiging heeft**. Op het binnentreden van de woning is de Algemene wet op het binnentreden (Awbi) van toepassing.

Hierbij kunnen de volgende situaties zich voordoen:

- Voor het onderzoek naar de staat van de huisvesting en de uitoefening van het toezicht op de bouwregelgeving is het noodzakelijk om de woning te betreden. In dat geval is op basis van artikel 3 van de Awbi de burgemeester bevoegd om een machtiging af te geven;
- Voor de toepassing van de bestuursdwang is het binnentreden van de woning noodzakelijk. Dan is op grond van artikel 5:27 lid 2 van de Awb het bestuursorgaan dat bestuursdwang toepast bevoegd tot het geven van een machtiging. Omdat het college de burgemeester voor deze situaties heeft gemandateerd, is ook hier de burgemeester (namens het college) bevoegd. Dit dient overigens wel duidelijk uit de ondertekening te blijken.

Let wel: binnen drie dagen na afgifte moet gebruik worden gemaakt van de machtiging. In bijlage 2 is een voorbeeld van een machtiging tot binnentreden gegeven.

Machtiging en mandaat

De bevoegdheid om een machtiging af te geven om binnen te treden wordt in de praktijk, hoewel de wet dit niet uitsluit, zelden aan ambtenaren gemandateerd. Het gaat immers om schending van een grondrecht en vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid wordt veelal gekozen voor een bestuurlijke uitoefening van de bevoegdheid. Zoals eerder in dit stuk al is voorgesteld zal, om de bevoegdheid hanteerbaar te maken, bij de uitoefening van een last onder bestuursdwang (een collegebevoegdheid), zowel voor die bevoegdheid alsmede de daaraan gekoppelde bevoegdheid tot het verstrekken van een machtiging tot binnentreden, worden gemandateerd aan de burgemeester. Zodoende is bij alle varianten van binnentreden dezelfde bestuurder betrokken en kan snel en adequaat worden gehandeld.

Proportionaliteitsbeginsel

Een machtiging wordt alleen maar afgegeven indien het doel van binnentreden dit redelijkerwijs vereist. Het proportionaliteitsbeginsel (het middel moet in verhouding staan met het daarmee te bereiken doel) is van toepassing.

Indien sprake is van spoed vanwege "ernstig en onmiddellijk gevaar" dan kan een machtiging achterwege blijven, maar over het algemeen zal dan de politie besluiten om over te gaan tot binnentreden.

Bezwaar en beroep in geval van een machtiging

Het verstrekken van een machtiging is een besluit in de zin van de Awb en is vatbaar voor bezwaar en beroep. De machtiging moet aan betrokkene kenbaar worden gemaakt en de bezwaarclausule moet worden vermeld. Bezwaar en beroep schorst het besluit niet en voor de behandeling van een voorlopige voorziening zal vaak geen gelegenheid bestaan. Van een afgegeven machtiging moet immers binnen drie dagen gebruik worden gemaakt en de machtiging wordt in de regel pas getoond op het moment dat geen vrijwillige toegang tot de woning wordt verleend. In een bezwaar- en beroepsprocedure wordt daarom bijna altijd achteraf

getoetst of het besluit rechtmatig, zorgvuldig en proportioneel is geweest. De besluiten tot het toepassen van bestuursdwang zijn op zichzelf uiteraard ook voor bezwaar en beroep vatbaar.

5. Randvoorwaarden

Van belang is, dat alle betrokken partijen niet alleen inzicht hebben in de bevoegdheden maar ook in de randvoorwaarden. Daarmee wordt dan niet de juridische context bedoeld. In de wetten staat bijvoorbeeld duidelijk wat in een machtiging moet staan, hoe lang een machtiging geldt enz. En “regel is regel” mag dan leiden tot een rechtmatig handelen maar daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat ook deze burgers mensen zijn. Dat de gemeente zich in het verleden bij woningvervuiling terughoudend heeft opgesteld heeft te maken met:

1. De woonbescherming en proportionaliteit
Zoals al genoemd, is inbreuk op iemand zijn persoonlijke levenssfeer alleen gerechtvaardigd wanneer de overlast maatschappelijk onaanvaardbare vormen heeft aangenomen en er geen andere, minder ingrijpende middelen zijn om de overlast in voldoende mate te kunnen bestrijden.
2. Gezondheid en veiligheid
Handhaving is een “botte” actie. Zeker op iemand die in een isolement verkeerd kan een handhavingsactie een zeer diepe indruk achterlaten. Niet uitgesloten kan worden dat deze schokkende ervaring tot gezondheidsproblemen kan leiden of dat de persoon zich tegen een handhavingsactie verzet en dat de veiligheid van de persoon of de handhaver in het geding is.
3. Symptoombestrijding
Een schrijnende woonsituatie komt meestal voort uit andere problemen. Worden deze onderliggende problemen (in een vervolgtraject) niet aangepakt dan heeft een handhavingsactie slechts een heel tijdelijk effect.

6. De overtreding

Van de handhavingsbevoegdheid kan alleen maar gebruik worden gemaakt indien gehandeld wordt in strijd met een wettelijk voorschrift. Welke overtreding wordt begaan door iemand die zijn woning en bijbehorend erf excessmatig vervuult? En wanneer valt een vervuiling als excessmatig te betitelen?

Excessief? De 40 uren regel

Of een vervuiling als excessief valt aan te merken is aan de beoordeling van de medewerkers die de inspectie uitvoeren. De GGD kan hierover adviseren. De scheidslijn tussen wat wel aanvaardbaar is en wat niet meer is moeilijk te trekken. In de jurisprudentie wordt wel als globale richtlijn de regel over 40 schoonmaakuren gehanteerd. Daarmee wordt bedoeld dat een vervuiling in ieder geval als excessief wordt aangemerkt indien met het opruimen ervan, naar schatting, 40 manuren zullen zijn gemoeid. Maar ook dit is geen vaste regel. Een situatie kan immers ook wegens andere redenen toch aanleiding geven om optreden als noodzakelijk aan te merken. Bijvoorbeeld wegens de aard van de zaken die worden verzameld. De afweging dient ten alle tijde te worden gemaakt of het ingrijpen proportioneel is.

6.1 De nieuwe Woningwet

In de nieuwe Woningwet die geldt sinds 2007, wordt de eigen verantwoordelijkheid van gebouweneigenaren verscherpt. In deze Woningwet zijn "directe" verbodsbepalingen opgenomen. Het is verboden om een bouwwerk en een gebouw te gebruiken in strijd met het Bouwbesluit (artikel 1b) en de bouwverordening (artikel 7b). Op grond van artikel 13 van de Woningwet kan de gemeente bovendien aanschrijven tot het treffen van aanvullende voorzieningen tot maximaal de nieuwbouweisen uit het Bouwbesluit. In artikel 1a van de Wet staan tenslotte voor de eigenaar en de gebruiker nog de volgende vangnetbepalingen:

1. De eigenaar van een bouwwerk, standplaats, open erf of terrein of degene die uit andere hoofde bevoegd is tot het treffen van voorzieningen draagt er zorg voor dat als gevolg van de staat van dat bouwwerk, die standplaats, dat open erf of terrein geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.
2. Een ieder die een bouwwerk of standplaats bouwt, gebruikt, laat gebruiken of sloopt, dan wel een open erf of terrein gebruikt of laat gebruiken, draagt er, voor zover dat in diens vermogen ligt, zorg voor dat als gevolg van dat bouwen, gebruik of slopen geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt. Bij direct gevaar kan op grond van artikel 100d van de Woningwet bij overtreding van de bepalingen uit de woningwet een last onder bestuursdwang worden toegepast of een last onder dwangsom worden opgelegd inhoudende dat het bouwen, gebruik of slopen wordt gestaakt dan wel dat voorzieningen, met inbegrip van het slopen van een bouwwerk of standplaats, gericht op het tegengaan of beëindigen van gevaar voor de volksgezondheid of de veiligheid worden getroffen.

De regeling van onbewoonbaarverklaring is door de tijd ingehaald en deze artikelen zijn uit de Woningwet geschrapt.

6.2 De bouwverordening

Artikel 5.1.1. van de Bouwverordening regelt dat open erven zich in voldoende staat van onderhoud moeten bevinden. Open erven en terreinen mogen geen gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid, noch nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen, ten gevolge van drassigheid, stank, verontreiniging, aanwezigheid van schadelijk of hinderlijk gedierte, aanwezigheid van begroeiing.

Artikel 5.4.1 van de Bouwverordening schrijft in het kader van preventie voor dat het normale onderhoud van een bouwwerk zodanig dient te geschieden dat het bouwwerk zich in zindelijke staat bevindt. Dit artikel heeft sinds 1 april 2007 rechtstreekse werking en een constatering kan leiden tot een besluit als bedoeld in artikel 13 van de Woningwet gevolgd door of vergezeld van een eventuele aanschrijving. Het artikel is bedoeld om excessen tegen te gaan.

Artikel 7.2.2. van de Bouwverordening bepaalt dat burgemeester en wethouders kunnen gelasten om het gebruik van een bouwwerk te staken indien iemand van de nutsvoorzieningen (drinkwater, elektriciteit, gas, riolering) is afgesloten en hierdoor sprake is van een onveilige of onhygiënische situatie.

Artikel 7.3.2 van de Bouwverordening verbiedt in, op of aan een bouwwerk of op een open erf of terrein voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken, waardoor:

- a. overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de gebruikers van het bouwwerk, het open erf of terrein;
- b. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, stof of vocht of irriterend materiaal wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door geluid en trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein;
- c. instortings-, omval- of ander gevaar wordt veroorzaakt.

Niet van toepassing is het vorenstaande, indien en voor zover het betreft nadelige gevolgen voor het milieu waarop de Wet milieubeheer of enige in deze wet genoemde wet van toepassing is. Met ingang van 1 april 2007 kan tegen overtreding van dit artikel met toepassing van artikel 13 van de Woningwet rechtstreeks worden opgetreden.

Artikel 7.4.1 van de Bouwverordening schrijft voor dat een bouwwerk zodanig moet worden onderhouden dat het zich in "zindelijke staat" bevindt. Voorraden en afval dienen op zodanige wijze en plaats te worden bewaard dat schadelijk of hinderlijk gedierte hierdoor niet wordt aangetrokken.

6.3 de APV

Op grond van artikel 4.4.1 van de APV kan het college in de openlucht plaatsen aanwijzen waar het in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming van of opheffing van overlast dan wel voorkoming van schade aan de openbare gezondheid verboden is voertuigen, vaartuigen, mest en afvalstoffen op te slaan. Het moet dan gaan om zaken die niet zijn geregeld via de Wet op de Ruimtelijke Ordening of de Wegenverordening Noord-Holland.

De betreffende bepalingen uit de Woningwet, de bouwverordening en de APV zijn **niet** bijlage bijgevoegd. Dit om te voorkomen dat onbedoeld met verouderde regelgeving wordt gewerkt. Alle regelgeving is snel raadpleegbaar via www.wetten.nl.

7. Het protocol (stappenplan)

7.1 Onderzoeksfase

Het signaal

Het signaal op grond waarvan uiteindelijk wordt besloten om het woonvervuilingstraject te starten, moet verifieerbaar zijn en op feiten berusten. In de regel wordt het eerste signaal ontvangen bij de voorzitter van het Home Team.

De melding

De voorzitter meldt het vervolgens bij de coördinator van werkgroep vervuilingstraject (zie ook het schema op bladzijde 9). De voorzitter draag i.g.v. een melding zorg voor een gemotiveerde beschrijving van de casus en voor een duidelijk voldoende onderbouwd dossier.

Eerste beoordeling

De coördinator bekijkt of er signalen zijn van een acuut hygiënische woonprobleem. Indien direct handelen noodzakelijk lijkt stelt de coördinator gelijk een eerste onderzoek in. De resultaten van dit onderzoek worden in de werkgroep besproken. Is er geen aanleiding om direct tot handhaving over te gaan maar is er wel sprake van een zorgelijke situatie, dan wordt het signaal doorgegeven aan het Home Team wederom via de voorzitter.

Is er wel aanleiding om het traject voor te zetten wordt bekeken of de woning kan worden binnengetreden.

Binnentreden woning

Allereerst zal getracht worden contact met de betrokken persoon te krijgen en afspraken met hem te maken over het zorgtraject en het aanpakken van de vervuiling, dus medewerking op vrijwillige basis. Indien dit niet lukt is voor het binnentreden van de woning ten behoeve van het **toezicht op de bouwwetgeving** is een machtiging van de burgemeester nodig. De burgemeester zal per specifiek geval moeten afwegen of het binnentreden van de woning (en daarmee het schenden van het huisrecht) noodzakelijk is. Ook moet de burgemeester kunnen afwegen of voldoende andere mogelijkheden zijn aangewend om het doel te bereiken. Het is de taak van de werkgroep om de burgemeester een op inzichtelijke informatie gebaseerd advies voor te leggen.

Doel van het binnentreden in deze fase is tweeledig, allereerst om een duidelijk beeld te krijgen van de toestand van de betrokken persoon en de omvang van de vervuiling. Tweede doel is om contact te leggen met de betrokkene in de hoop afspraken te kunnen maken over het zorgtraject. Dit betekent dat in de meeste gevallen iemand van de GGD de gemeente bij het binnentreden van de woning zal moeten vergezellen.

Machtiging

Besluit de burgemeester (op eigen bevoegdheid of wegens het aan hem verleende mandaat) een machtiging af te geven, dan dient hierin o.a. te worden genoemd welke woning betreden moet worden, welke ambtenaar bevoegd is om de woning te betreden en wat hiervan het doel is. Degene die binnentreedt kan zich door anderen laten vergezellen. Dit moet dan wel expliciet uit de machtiging blijken (bijv. medewerker GGD, brandpreventiemedewerker, politie ed.) en het moet redelijkerwijs voor het doel van het binnentreden zijn vereist. Een voorbeeld van een machtiging tot binnentreden en een checklijst zijn als bijlage 2 bijgesloten.

Ook wanneer een machtiging is verleend kan het gebeuren dat de bewoner alsnog vrijwillig

toestemming verleent. Wordt echter meegedeeld dat er een machtiging is of wordt eerst na “dreiging” met een machtiging alsnog toegang verkregen dan wordt dit beschouwd als binnentreden zonder toestemming. Weigert de bewoner de toestemming dan wordt de machtiging getoond. Wordt de toestemming nog steeds geweigerd dan kan de toegang geforceerd worden. Hierbij kan assistentie van de politie worden gevraagd. Is de bewoner niet thuis dan kan de woning alleen worden binnengetreten wanneer dat dringend noodzakelijk is en de machtiging dit toelaat. In dat geval zal een sleutelsmid moeten worden ingeschakeld¹.

Verslag

Indien er van een machtiging gebruik wordt gemaakt dan dient op grond artikel 10 van de van de Algemene wet op het binnentreden een verslag omtrent het binnentreden worden gemaakt. Dat verslag dient uiterlijk op de vierde dag na die waarop in de woning is binnengetreten te worden toegezonden aan degene die de machtiging heeft afgegeven. Binnen diezelfde termijn dient het verslag ook aan bewoner te worden verzonden of uitgereikt.

Alsnog vrijwillig opruimen

Indien een betrokkene in deze fase alsnog aangeeft hulp te willen accepteren, dan kunnen hulp- of zorginstanties (tegen een vergoeding van de kosten) meehelpen aan een vrijwillige schoonmaak. Dat valt dan evenwel niet langer onder dit vervuilingstraject maar is een verantwoordelijkheid van het zorgtraject onder de regie van de GGD.

7.2 Het handhavingsbesluit (herstelsancties)

Gedwongen opruimen

Indien iemand geen medewerking aan een vrijwillige opruiming verleent en uit het eerste binnentreding blijkt dat de aangetroffen situatie daartoe reden geeft, kan worden besloten om via een last onder bestuursdwang de opruiming in gang te zetten. De kosten hiervan worden dan verhaald op de vervuiler. In hoofdstuk 8 wordt ingegaan op het verhalen van de kosten bij een gedwongen schoonmaak.

Bewijs van verontreiniging

Wordt de woning tijdens de onderzoeksfase betreden (het eerste binnentreden) dan wordt van het binnentreden van de woning een verslag gemaakt. Bewijzen van de verontreiniging (bv. foto's en video-opnames) maken onderdeel uit van de rapportage op basis waarvan de werkgroep over de handhaving adviseert. De volgende situaties kunnen zich dan voordoen:

- De werkgroep adviseert om (nog) niet tot handhaving over te gaan. In dit geval wordt dit advies met de portefeuillehouder (burgemeester) besproken. Vervolgens wordt dit met de voorzitter van het Home Team besproken zodat die kan zorgdragen voor terugkoppeling naar het Home Team. Het Home Team zorgt voor regelmatig terugkerende monitoring van de situatie om de lichte vervuilingen niet te laten escaleren tot ernstige vervuilingen.
- De werkgroep adviseert om tot handhaving over te gaan. Dan zal ook altijd moeten worden nagegaan of er sprake is van een acuut geval van handhaving. Is dit niet het geval, dan zal een handhavingsvoorstel via een advies aan de (gemandateerde) burgemeester worden gedaan. In dat geval is er ook tijd om een zienswijzegesprek (4:8 Awb) te voeren. Een zienswijzegesprek kan worden benut worden om alsnog tot een vrijwillige ruiming te komen.

---

¹ Zie bijlage 2: de checklist

- Acute situatie? Als er sprake is van een acute situatie en is zeer spoedig optreden vereist, kan vanwege de noodzakelijke spoed van het horen worden afgezien.

Begunstigingstermijn

Een herstelsanctie bevat in de regel (zeer spoedeisende situaties uitgesloten) een begunstigingstermijn waarbinnen door de betrokkene aan de aanschrijving moet worden voldaan. Gedurende die begunstigingstermijn moet de coördinator (laten) controleren of betrokkene bezig is om de aanschrijving uit te voeren. Direct na afloop van de begunstigingstermijn wordt beoordeeld of aan de aanschrijving gehoor is gegeven. Is dit niet het geval, dan wordt het handhavingsbesluit uitgevoerd.

Het gaat te ver om de wijze waarop een last onder bestuursdwang moet worden opgesteld, hier volledig uit een te zetten. Vooral nu dat ook afhankelijk is van de feitelijke situatie.

Wel wordt opgemerkt dat in dit soort zaken met name objectieve dossiervorming en bewijsvoering van de verontreiniging van groot belang is. Dit zal ook in de last onder bestuursdwang nadrukkelijk moeten staan beschreven. Motivering van het besluit en een duidelijke weergave van de belangenafweging die daarbij heeft plaatsgevonden, is hierbij van evident belang.

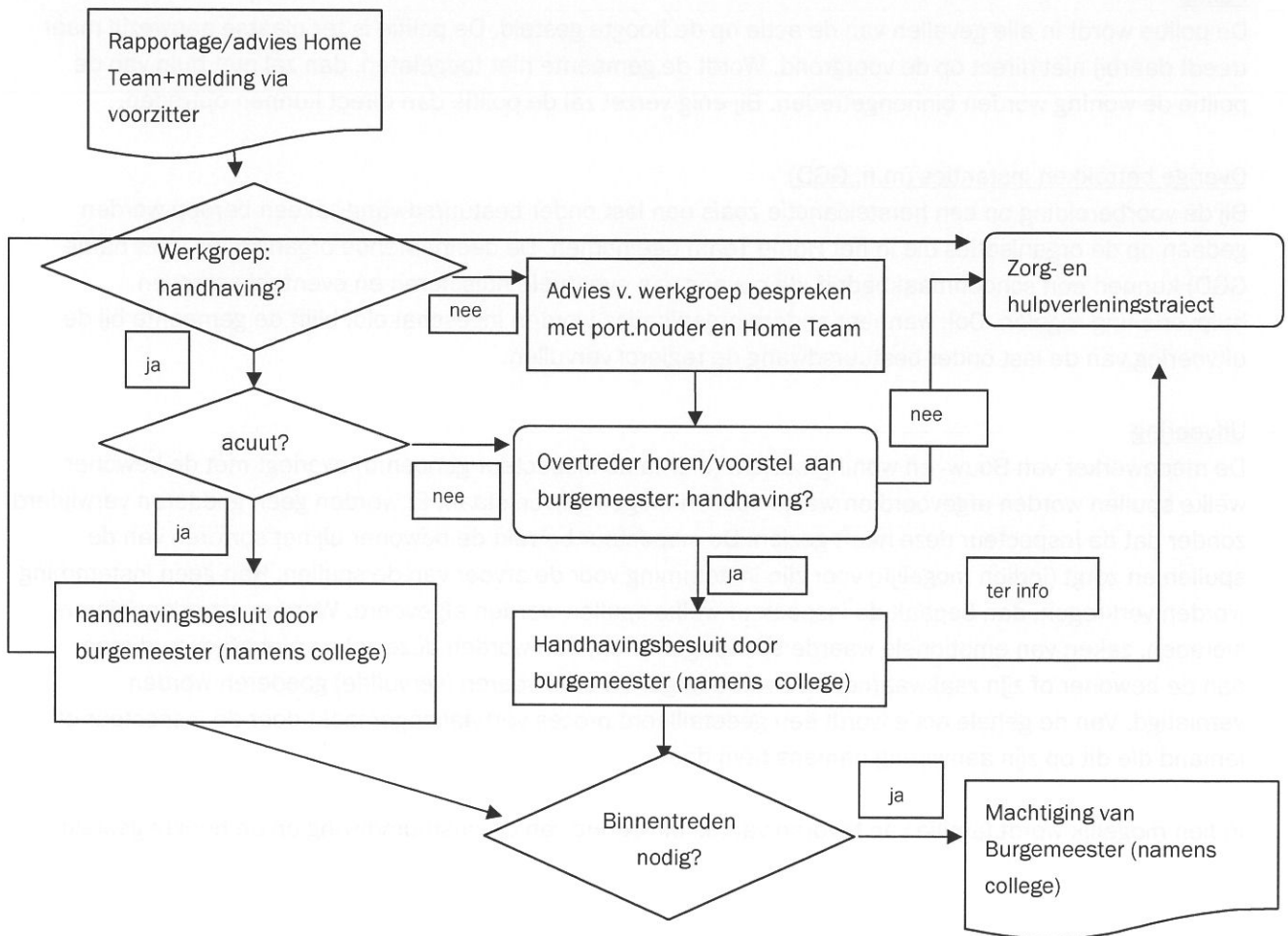
Rechtsmiddelenclausule (bezwaar)

Tegen een handhavingsbesluit kan bezwaar worden gemaakt. Een bezwaar schorst de werking van een handhavingsbesluit niet. Het vragen van een voorlopige voorziening bij de Voorzieningenrechter kan, indien het verzoek wordt ingewilligd, de uitvoering van het besluit opschorten.

Machtiging nodig voor gedwongen opruiming = bevoegdheid van college (gemandateerd aan burgemeester)

Let op! Indien er wordt binnentreden op grond van een herstelsanctie (een last onder bestuursdwang) is het een collegebevoegdheid die gemandateerd is aan de burgemeester! Over het algemeen zal de eerste machtiging dus een burgemeestersmachtiging zijn (om de eerste situatie te beoordelen) maar indien vervolgens wordt besloten om een handhavingsactie in te zetten en daarin is wederom noodzakelijk dat tegen de wil van de bewoner de woning wordt betreden (om de herstelsanctie uit te voeren) dan is een ander bestuursorgaan bevoegd. Zoals gezegd is de burgemeester gemandateerd om, namens het college, te besluiten om een dergelijke machtiging te verstrekken. Dit onderscheid dient wel duidelijk te blijken uit de ondertekening van het stuk.

SCHEMA 3

7.3 De uitvoering

Als een herstelsanctie wordt opgelegd (bijvoorbeeld een last onder bestuursdwang waarbij de woning in opdracht van de gemeente wordt ontruimd of opgeruimd) dan coördineert de werkgroep deze dwangactie. De werkgroep maakt een uitvoeringsplan teneinde een succesvolle bestuursdwang te garanderen. Hoewel het uitvoeringsplan per situatie kan verschillen, gelden er wel een aantal algemene uitgangspunten.

Politie

De politie wordt in alle gevallen van de actie op de hoogte gesteld. De politie is ter plaatse aanwezig maar treedt daarbij niet direct op de voorgrond. Wordt de gemeente niet toegelaten, dan zal met hulp van de politie de woning worden binnengetroten. Bij enig verzet zal de politie dan direct kunnen optreden.

Overige betrokken instanties (m.n. GGD)

Bij de voorbereiding op een herstelsanctie zoals een last onder bestuursdwang zal een beroep worden gedaan op de organisaties die in het Home Team deelnemen. De deelnemende organisaties (met name GGD) kunnen een schoonmaakbedrijf, de opvang van eventuele huisdieren en eventuele zorg- en hulpverlening regelen. Ook wanneer andere organisaties worden ingeschakeld, blijft de gemeente bij de uitvoering van de last onder bestuursdwang de regierol vervullen.

Uitvoering

De medewerker van Bouw- en woningtoezicht (hierna de inspecteur genoemd) overlegt met de bewoner welke spullen worden afgevoerd en welke spullen mogen blijven staan. Er worden geen goederen verwijderd zonder dat de inspecteur deze heeft gezien. De inspecteur betreft de bewoner bij het sorteren van de spullen en zorgt (indien mogelijk) voor zijn instemming voor de afvoer van de spullen. Kan geen instemming worden verkregen, dan bepaalt de inspecteur welke spullen worden afgevoerd. Worden waardepapieren, sieraden, zaken van emotionele waarde ed. aangetroffen, dan worden deze zaken niet afgevoerd maar aan de bewoner of zijn zaakwaarnemer overhandigd. De af te voeren (vervuilde) goederen worden vernietigd. Van de gehele actie wordt een gedetailleerd proces verbaal opgemaakt door de inspecteur of iemand die dit op zijn aanwijzing namens hem doet.

Indien mogelijk wordt familie van tevoren van de uitvoering van de bestuursdwang op de hoogte gesteld.

8. Financiën

Zoals in de vorige hoofdstukken vermeld kan er bij een ernstige vervuiling sprake zijn van overtreding van wettelijke bepalingen. In die situaties kan worden besloten om de woning en/of het erf op te ruimen en schoonmaken **op kosten van de bewoner** (last onder bestuursdwang).

De hoofdregel is dat de gemeente bij toepassing van bestuursdwang de kosten verhaalt op de persoon die is aangeschreven (art. 5.25 van de Awb). Verhaalbare kosten zijn de kosten die verbonden zijn aan de voorbereiding van bestuursdwang (voor zover deze kosten zijn gemaakt na het verstrijken van de begunstigingstermijn) en de daadwerkelijke schoonmaakkosten. In de last (het handhavingsbesluit) moet worden vermeld in hoeverre de kosten van bestuursdwang ten laste van de overtreder zullen worden gebracht.

Ten aanzien van de kosten zijn er verschillende situaties denkbaar. De eerste situatie is dat het (hoogstwaarschijnlijk) wel mogelijk is om de kosten te verhalen omdat de overtreder over voldoende middelen beschikt (koopwoning/ bekende dienstbetrekking/uitkering). Dit betekent evenwel niet dat de kosten ook simpel en spoedig zullen zijn verhaald. De kosten zullen dus moeten worden voorgeschoten. Hiervoor bestaat het Protocol Fonds schoonmaak- en herinrichtingskosten Meldpunt Extreme Overlast (zie bijlage 3).

Daarnaast kan zich de situatie voordoen dat de kosten niet verhaald kunnen worden op de persoon omdat deze over onvoldoende financiële middelen beschikt (vaak is er sprake van meervoudige problematiek w.o. ernstige schuldensituatie). Dit mag echter geen reden zijn om niet tot de oplossing van het hygiënische woonprobleem over te gaan. In dat geval zullen de kosten voor het oplossen van een hygiënisch woonprobleem voor rekening van de gemeenschap moeten komen. Omdat niet denkbeeldig is dat in sommige gevallen niet tot een verhaal van de kosten kan worden gekomen, zullen deze kosten in voorkomende gevallen -gezien het incidentele karakter- worden geboekt op "eenmalig onvoorzien":

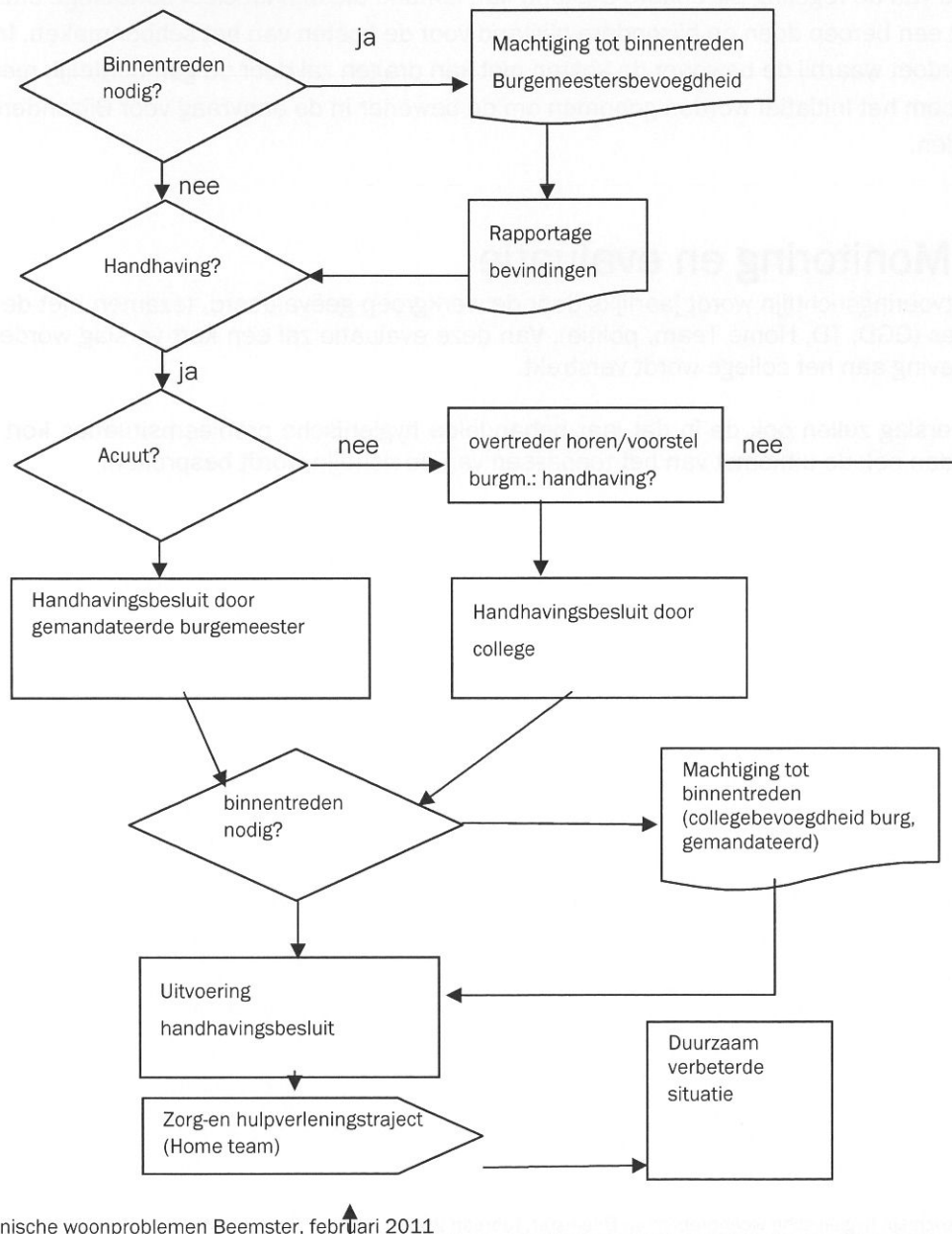
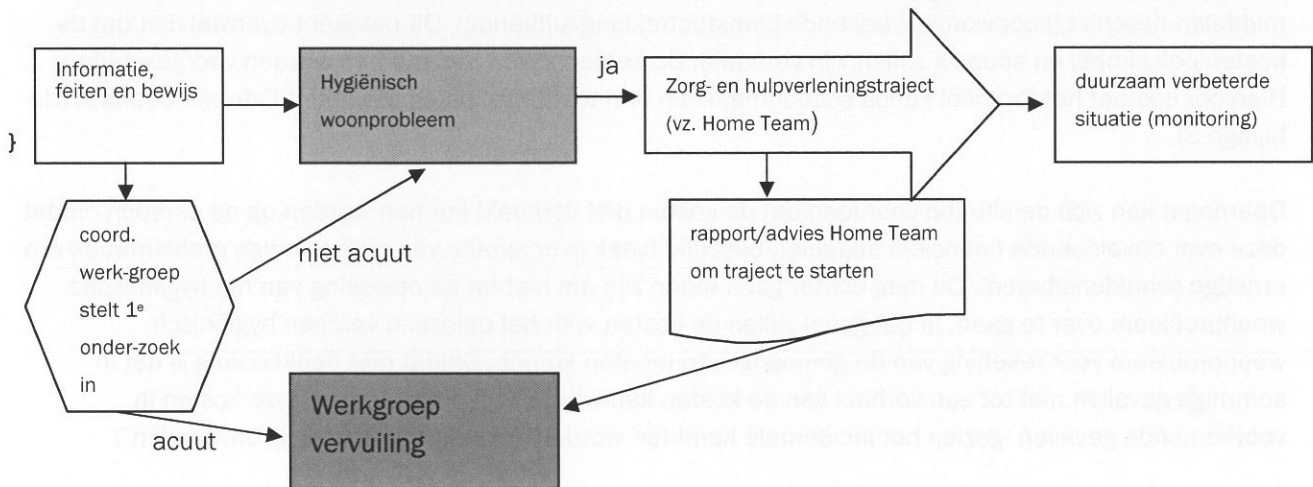
Op grond van de regeling Bijzondere Bijstand kan iemand die in financieel behoeftige omstandigheden verkeert een beroep doen op bijzondere bijstand voor de kosten van het schoonmaken. Indien een situatie zich voordoet waarbij de bewoner de kosten niet kan dragen zal door de gemeentelijk medewerker in het Home Team het initiatief worden genomen om de bewoner in de aanvraag voor Bijzondere Bijstand te begeleiden.

9. Monitoring en evaluatie

Deze Uitvoeringsrichtlijn wordt jaarlijks door de werkgroep geëvalueerd, tezamen met de overige partners in dit proces (GGD, TD, Home Team, politie). Van deze evaluatie zal een kort verslag worden opgesteld dat ter kennisgeving aan het college wordt verstrekt.

In dat verslag zullen ook de in dat jaar behandelde hygiënische probleemsituaties kort worden besproken waarbij dan ook de uitkomst van het toepassen van de richtlijn wordt besproken.

SCHEMA 4 Totaalschema vervuilingstraject

Bijlagen

Bijlage 1: Deelnemers Home Team

Bijlage 2: Voorbeeld machtiging binnentreden en checklist

De in dit stuk vermelde wetgeving wordt niet als bijlage toegevoegd. Dit om te voorkomen dat daardoor onbedoeld verouderde wetgeving wordt gehanteerd. Alle wetten zijn via www.wetten.nl snel raadpleegbaar.

Bijlage 3: protocol Fonds schoonmaak- en herinrichtingskosten Meldpunt Extreme Overlast

Bijlage 1 Deelnemers Home Team

1. **Sector Samenleving Gemeente Beemster (voorzitter)**
Naam:
Contactgegevens:
2. **GGD**
Naam:
Contactgegevens:
3. **Huisartsen**
Naam:
Contactgegevens
- 4.

Bijlage 2A Voorbeeld Machtiging tot binnentreden (1^e binnentreden)

MACHTIGING TOT BINNENTREDEN IN EEN WONING

De Burgemeester van de gemeente Beemster,

Gelet op artikel 12 van de Grondwet, artikel 2 en 3 van de Algemene wet op het binnentreden jo. de artikelen (overige regelgeving aanduiden bijv: 6.4.1, 7.2.1 en 7.2.2 van de Bouwverordening Beemster),

Overwegende dat:

(.....omschrijving ernst van het probleem);

Geeft machtiging aan:

Naam:

Functie: (bijv: inspecteur Bouw- en Woningtoezicht van de Technische Dienst Beemster en Zeevang)
en

Naam: Functie:

om voor de inspectie naar meldingen over het bestaan van een (brand)gevaarlijke situatie in een woning veroorzaakt door hygiënische woonproblemen, zonder toestemming van de bewoner:

XX (geboren X/X/XXXX) binnen te treden in de woning gelegen aan het adres:

ADRES (postcode) te XXXbeemster,

en bepaalt voorts dat:

- degene die hierbij wordt gemachtigd, op verzoek van de bewoner, deze machtiging en zijn legitimatiebewijs toont.
- slechts bij dringende noodzakelijkheid in de genoemde woning tussen middernacht en 6 uur 's morgens kan worden binnengetreden.
- bij afwezigheid van de bewoner(s) in de genoemde woning kan worden binnengetreden voor zover dit dringend noodzakelijk is.
- degene die bevoegd is zonder toestemming van de bewoner binnen te treden zich door anderen kan doen vergezellen, voor zover dit voor het doel van het binnentreden redelijkerwijs is vereist.

Deze machtiging is van kracht op de dag waarop zij is afgegeven tot ten hoogste de drie daarop volgende dagen.

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt schriftelijk bezwaar indienen bij de burgemeester van de gemeente Beemster, Postbus 7, 1462 ZG Middenbeemster.

Afgegeven te Beemster, op xx xx 20xx

H.N.G. Brinkman, burgemeester

Bijlage 2B Voorbeeld Machtiging tot binnentreden (ivm

handhavingsactie: collegebevoegdheid maar mandaat aan Burgemeester)

MACHTIGING TOT BINNENTREDEN IN EEN WONING

De Burgemeester en wethouders van de gemeente Beemster,

Gelet op artikel 12 van de Grondwet; artikel 125 van de Gemeentewet; artikel 5:27 van de Algemene wet bestuursrecht; artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden; en (*aanduiding overige regelgeving*);

Overwegende dat:

X.....X

Geven machtiging aan:

Naam:

Functie: inspecteur Bouw- en Woningtoezicht van de Technische Dienst Beemster en Zeevang en

Naam:

Functie:

om ter uitvoering van het besluit tot toepassen van bestuursdwang van (*datum besluit*) ter beëindiging van overtreding van (*aanduiding regelgeving*), zonder toestemming van de bewoner:

XX (geboren X/X/XXXX) binnen te treden in de woning gelegen aan het adres:

ADRES (postcode) te XXXbeemster,

en bepalen voorts dat:

- degene die hierbij wordt gemachtigd, op verzoek van de bewoner, deze machtiging en zijn legitimatiebewijs toont.
- slechts bij dringende noodzakelijkheid in de genoemde woning tussen middernacht en 6 uur 's morgens kan worden binnentreden.
- bij afwezigheid van de bewoner(s) in de genoemde woning kan worden binnentreden voor zover dit dringend noodzakelijk is.
- degene die bevoegd is zonder toestemming van de bewoner binnen te treden zich door anderen kan doen vergezellen, voor zover dit voor het doel van het binnentreden redelijkerwijs is vereist.

Deze machtiging is van kracht op de dag waarop zij is afgegeven tot ten hoogste de drie daarop volgende dagen.

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt schriftelijk bezwaar indienen bij de burgemeester en wethouders van de gemeente Beemster, Postbus 7, 1462 ZG Middenbeemster.

Afgegeven te Beemster, op xx xx 20xx

Burgemeester en wethouders van Beemster, namens dezen

H.N.G. Brinkman, burgemeester

Bijlage 2C Voorbeeld Machtiging tot binnentreden

(ivm handhavingsactie i.g.v. burgemeestersbevoegdheid)

MACHTIGING TOT BINNENTREDEN IN EEN WONING

De Burgemeester van de gemeente Beemster,

Gelet op artikel 12 van de Grondwet; artikel 125 van de Gemeentewet; artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden; en (*aanduiding overige regelgeving*);

Overwegende dat:

X.....X

Geeft machtiging aan:

Naam:

Functie: inspecteur Bouw- en Woningtoezicht van de Technische Dienst Beemster en Zeevang
en

Naam:

Functie:

om ter uitvoering van het besluit tot toepassen van bestuursdwang van (*datum besluit*) ter beëindiging van overtreding van (*aanduiding regelgeving*), zonder toestemming van de bewoner:

XX (geboren X/X/XXXX) binnen te treden in de woning gelegen aan het adres:

ADRES (postcode) te XXXbeemster,

en bepaalt voorts dat:

- degene die hierbij wordt gemachtigd, op verzoek van de bewoner, deze machtiging en zijn legitimatiebewijs toont.
- slechts bij dringende noodzakelijkheid in de genoemde woning tussen middernacht en 6 uur 's morgens kan worden binnengetreden.
- bij afwezigheid van de bewoner(s) in de genoemde woning kan worden binnengetreden voor zover dit dringend noodzakelijk is.
- degene die bevoegd is zonder toestemming van de bewoner binnen te treden zich door anderen kan doen vergezellen, voor zover dit voor het doel van het binnentreden redelijkerwijs is vereist.

Deze machtiging is van kracht op de dag waarop zij is afgegeven tot ten hoogste de drie daarop volgende dagen.

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt schriftelijk bezwaar indienen bij de burgemeester van de gemeente Beemster, Postbus 7, 1462 ZG Middenbeemster.

Afgegeven te Beemster, op xx xx 20xx

H.N.G. Brinkman, burgemeester

Checklist gebruikmaken van een machtiging tot binnentreden

Stappen/ Checklist:

Vooraf

1. Vaststellen noodzaak tot binnentreden:

- voor het toezicht op naleving regelgeving;
- voor uitoefening bestuursdwang ter beëindiging overtreding.

2. Vaststellen noodzaak voor binnentreden zonder toestemming van bewoner:

- er is een aanmerkelijk belang dat binnentreden vereist;
- indien te verwachten valt dat geen toestemming wordt verkregen.

3. Vaststellen van bevoegdheid tot binnentreden in een wet, of verordening.

4. Toets aan rechtmatigheid en proportionaliteit

4. Bepalen wie mag binnentreden:

- bevoegde toezichthouder;
- degene die met uitoefening van bestuursdwang belast is.

5. Ga na wie er nog meer nodig is om te kunnen binnentreden, of om het doel van binnentreden te kunnen bewerkstelligen (politie, slotenmaker (Sleutellijn tel 06-55773311 of via sleutellijn@gmail.com), reiniging (via GGD), energiebedrijf).

6. Bepaal wie machtiging mag verstrekken:

- voor de eerste inspectie: burgemeester (model A)
- bestuursdwang (i.v.m. mandaat aan de burgemeester): burgemeester namens het college (model B)
- bestuursdwang op grond van een burgemeestersbevoegdheid: burgemeester (model C)

7. Maak machtiging conform één van de modellen

8. Leg machtiging met advies voor aan burgemeester

9. Maak kopie van ondertekende machtiging voor dossier, origineel wordt aan betrokkene getoond. Zorg voor kopie om bij binnentreden achter te laten.

Binnentreden

10. Bij binnentreden in pand: eerst bewoner(s) verzoeken om binnen te mogen treden met toestemming.

12. I.g.v. weigering: de machtiging tonen en afschrift aan bewoner verstrekken, vervolgens binnentreden.

13. Indien na het tonen van de machtiging nog niet binnengetreten kan worden, kan toegang verschaft worden door het openbreken van het slot, of de deur. Hiervoor wordt een sleutelsmid (06-ingeschakeld).
14. Als bewoners niet aanwezig zijn alleen binnentreden als de machtiging dat toelaat, wederom middels de sleutelsmid.
15. Gedurende het binnentreden is een ambtenaar belast met de verslaglegging. (zie checklist Verslag van Binnentreden)

Na afloop

15. Schrijven van verslag
16. Schriftelijk terugmelden aan burgemeester:
  - als uiteindelijk toch *niet is binnengetreten*, in memo melden dat niet is binnengetreten, machtiging niet is gebruikt, wat daar de reden van is geweest en of doel van geplande binnentreden wel / niet is bereikt;
  - als wel is binnengetreten, maar *met toestemming* (dus als machtiging *niet* is gebruikt) in memo melden dat is binnengetreten zonder gebruik van de verleende machtiging. Hierbij aangeven of doel van binnentreden is bereikt (overtredingen zijn geconstateerd, of bestuursdwang is toegepast, of was niet nodig)
  - als is binnengetreten *zonder toestemming* (dus als machtiging *wel* is gebruikt) een verslag conform checklist verslag Binnentreden en dit binnen vier dagen verzenden aan de burgemeester en aan de bewoner.

Checklist verslag binnentreden

Een verslag voor binnentreden zonder toestemming van de bewoner moet in ieder geval de volgende informatie bevatten:

- 🕒 de naam (namen) van degene die is (zijn) binnentreden
- 🕒 datum van afgifte machtiging
- 🕒 naam en hoedanigheid van degene die machtiging heeft afgegeven
- 🕒 relevante wettelijke bepalingen
- 🕒 het doel waartoe is binnentreden
- 🕒 plaats van de woning
- 🕒 naam van de bewoner
- 🕒 wijze van binnentreden, tijdstip waarop is binnentreden en waarop de woning is verlaten
- 🕒 rapport wat er in de woning is verricht, of voorgevallen, of geconstateerd (bij voorkeur met foto's)
- 🕒 opgave van aantal personen en hoedanigheid van degene die mede zijn binnentreden
- 🕒 omschrijving van de voorwerpen die in beslag zijn genomen

Het verslag **binnen vier dagen** zenden aan:

- 🕒 burgemeester
- 🕒 bewoner
- 🕒 kopie in dossier

Bijlage 3

